

Kmečka trgovina

Trgovinska pogajanja

Naša država se trenutno pogaja s štirimi državami v svrhu nove ureditve oziroma izpolnitve trgovinskih pogodb. Najvažnejšega pomena so trgovinska pogajanja z Nemčijo. Ker je ta država zasedla Avstrijo, s katero smo imeli poprej posebno trgovsko pogodbo, izvoz iz naše države pa je še v veliki meri usmerjen v bivši avstrijski del sedanje nemške države, je treba sedaj trgovsko pogodbo, ki smo je imeli s Nemčijo preurediti tako, da bo upoštevala tudi avstrijske razmere. V Berlinu je bil že dosežen sporazum glede izvoznih kontingentov. Za naše kraje je važno, daje Nemčija dovolila izvoznih kontingent za 150.000 hl vina, od katerega odpade tretina na Banat, tretina na Dalmacijo, tretina, t. j. 50.000 hl pa na Spodnje štajersko. Vprašanje dvojništva pa še ni rešeno ter se bo obravnavalo na posebni konferenci. — V drugi polovici junija se začnejo trgovinska pogajanja s Poljsko. V trgovskem prometu s Poljsko smo bili lani pasivni. Na Poljsko izvažamo največ tobak, tam pa kupujemo železniški material. Urediti je treba tudi vprašanje turizma, ker je med Poljaki veliko zanimanje za naše kraje. — Važna so tudi trgovinska pogajanja s Čehoslovaško republiko, ki se bodo pričela v Pragi. Jugoslavija preuaga povečanje izvoza živine v Čehoslovaško. — Tudi pogajanja s Švico se bodo kmalu pričela. Za naše kraje bo važno vprašanje ureditve izvoza lesa v Švico, ki bi bila lahko prav znatna, če se doseže tozadeven sporazum. Kakor vidimo, se naša vlada na vse strani trudi, da bi nam ustvarila primerne pogoje za izvoz naših kmečkih pridelkov v tujino.

Francija in Anglija bosta pri nas več kupovali

S Francijo in Anglijo nas pač družijo prijateljske zveze, ne pa trgovske. Sedanji časi so pa taki, da si moramo iskati predvsem takih prijateljev, ki bodo tudi od nas kaj kupovali. Dobro je to razumela Nemčija, ki je s tem, da je začela kupovati življenjske potrebščine v poljedelskih državah jugovzhodne Evrope, uredila z njimi tudi ozke prijateljske stike ter je zadržala na nje ne samo gospodarski, temveč tudi političen vpliv. Francozi in Angleži so to sedaj vendarle uvideli ter so se odločili, da bodo tudi oni države jugovzhodne Evrope na sebe navezali z gospodarskimi stiki. Pripravljajo revizijo trgovskih pogodb ter bodo povečali nakupe živil in drugih proizvodov. To bo prišlo predvsem prav našemu kmetijstvu. Pozna se to že sedaj, ko vidimo, da je Anglija v letošnjem letu izmed vseh držav od nas največ izvozila.

Živina

živinske cene so se malo nategnile. Pokazala se je posledica zadnjega deževja, s katerim so se travniki znatno izboljšali, tako da so izgledi na seneno košnjo dokaj dobri. Poleg tega se tudi pozna, da so inozemske države prepovedale uvoz živine iz Donavske in deloma Savske banovine, kjer razsajata svinjka in parkljevka, pa so se zaradi tega inozemski kupci začeli pojavljati tudi na naših sejmih, dočim so poprej kupovali večinoma v južnih krajih. Položaj je bil na zadnjih sejmih sledeč: V Mariboru: Cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od din 4.50 do 5.90, poldebili voli 3.50—4.50, plemenski voli 4.50—6, bikci za klanje 3.50—5, klavne krave debele 4.25—5.25, plemenske krave 3.50—4.75, krave za klobasarje 2.50—3.50, molzne krave 3.75—5, breje krave 3.50—4.50, mlada živina 4.50—6, teleta 5.50—7. — V Ljubljani: voli I. 5.25—5.75, II. 4.50—5, III. 3.75—4.25, krave debele 4—5.25, klobasarice 2.25—3.50, teleta 7—8 din za kg žive teže. — V Slovenjgradu: voli I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2, telice I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2, krave I. vrste 3, II. vrste 2.50, III. vrste 2, teleta I. vrste 6, II. vrste 5 din za 1 kg žive teže. — V Ptuj: voli I. vrste 5.50, voli II. vrste 5.—, voli III. vrste 4.60; telice: I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4; krave: I. vrste 4.90, II. vrste 3.50, III. vrste 2.50; teleta: I. vrste 7, II. vrste 6.50 din. — V Kranju: voli I. vrste 6, II. vrste 5.50; telice I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 5; krave I. vrste 4.50, II. vrste 4, III. vrste 4; teleta I. vrste 7.50, II. vrste 7 din. — Položaj na hrvaških sejmih: Na zadnjem velikem sejmu v Daruvaru (Slavonija) so se poja-

vili inozemski kupci, ki so kupovali predvsem teleta za izvoz v Avstrijo in Italijo. Cene telet so se zaradi tega močno dvignile. Veliko povpraševanje je bilo tudi po plemenskih kravah, zlasti čiste simentalke pasme. Take krave so se prodajale po 2400—5000 din komad, krave mešane pasme pa po 1500—2300 din. Teleta so se prodajala od 400 din navzgor za komad, na vago pa po 10 din za kg.

Svinje

Trgovina s svinjami je še vedno zelo živahna. Povpraševanje je zopet po debelih svinjah, ker se špeharji iz Srema ne smejo izvažati živi v inozemstvo zaradi živinske kuge, ki se je v tamkajšnjih okrajih pojavila. Kot uvoznik svinj se je pojavila na naših tržiščih zadnje čase tudi Grčija. Na zadnjem mariborskem svinjskem sejmu je bila kupčija zelo živahna. Prodajali so se mladi prašički 5—6 tednov stari po 80—110, 7—9 tednov stari po 120—150, 3—4 mesece stari po 150—200, 5—7 mesecev po 300—400, 8—10 mesecev stari 420—490, 1 leto stari 710—820, 1 kg žive teže 6.50—7.75, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. Na ptujskem sejmu so se prodajali pršutarji po 7.25—7.25, debele svinje 8—9.25, plemenske 6.50—7.25 din za kg žive teže, mladi pujski 6—8 tednov stari po 80—140 din za komad. V Ljubljani so mladi prašički za rejo 120 do 140 din za komad, v Kranju špeharji 10.50, pršutarji 7—8 din za kg žive teže. Na Hrvaškem so pršutarji in plemenske svinje po 6—8 din za kg.

Konji

Peceji veliko povpraševanje je sedaj po konjih za zakol, ki se izvažajo na Dunaj. Cena

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Sprejem hranilne knjižice namesto denarja. M. N. V. Osebi, ki Vas je prosila za posojilo, ste odstopili svojo vlogo pri Celjski ljudski posojilnici, katero je dobila v celoti izplačano, vrnila pa Vam je vlogo (vložno knjižico) polzelske posojilnice, ki Vam je izplačala le malenkost. Ker ste bili v stiski, ste vložno knjižico prodali, dobili pa le polovico nominalne vrednosti. Vprašate, ali Vam je bivša dolžnica dolžna povrniti utrpelo škodo. — Ako ste sprejeli vložno knjižico namesto plačila svoje terjatve, to se pravi, da ste dogovorno smatrali s tem svojo terjatev za poplačano, tedaj nimate pravice sedaj od dolžnice še kaj zahtevati. Drugače bi bilo, če je dolžnica morda zatrjevala, da je polzelska posojilnica ilkvidna, odnosno da boste Vi v doglednem času dobili vso vlogo izplačano, Vam pa takrat dejanski položaj polzelske posojilnice ni bil znan. Če bi bili Vi v tem primeru opozorili dolžnico, da vam polzelska posojilnica vloge ne izplača ter da boste knjižico prodali pod nominalno vrednostjo in razliko terjali od dolžnice, dolžnica pa ne bi bila ničesar ukrenila, tedaj bi Vam dolžnica jamčila za izpadek.

Prijava puške. M. P. pri Sv. R. Posedujete puško novega sistema, katere doslej še niste prijavi in vprašate, ali je smete naknadno prijavi in kako. — Ako posedujete lovsko puško z eno ali več cevmi, tedaj zadošča, da jo prijavite državnemu upravniemu oblastvu (lahko potom občine) — storite to čimprej; dovoljeno je imeti jo doma, pa tudi nositi jo izven hiše z ustrežno količino streliva, a slednje le za obrambo svoje imovine. — Ako imate lovsko karabinko, tedaj potrebujete za nabavo in posest zadevnega dovoljenja pristojne upravne oblasti. — Ako hočete katerokoli dopustno orožje (torej tudi navadno lovsko puško) nositi izven doma brez omejitve, morate prositi za zadevno dovolilo okrajno načelstvo potom pristojne občine. Dovolilo morete dobiti le, če dokažete, da je potreba za to oenovana in niste bili kaznovani radi kaknega hudodelstva ali dejanja iz koristoljubja.

Nepravilčen testament. Sestre bi rade enako do to (dediščino). M. V. Popisali ste nam vso premično in nepremično imovino Vaše tašče, kateri ste s svojo ženo, njeno hčerjo pomagali od leta 1923 opravljati težka dela, ko pa je lani umrla, je v testamentu določila za Vašo ženo in drugo hčerko le po 500 din dediščino (volila), tretji in četrti hčerki pa vso ostalo zapuščino. Na pose-

takim konjem je od 400 din dalje. Na Hrvaškem stane par težkih konjev (belgijske pasme) od 7000—11.000 din, par lahkih konjev od 3000 do 6000 din.

Surove kože

Trgovci s kožami so pokrenili akcijo, da bi vlada dovolila svoboden izvoz surovih kož v inozemstvo. Poudarjajo, da bi se potem cene surovim kožam zelo popravila, ker je zadnje čase šla občutno nazaj. Goveje surove kože so sedaj po 10—12, telečje po 12, svinjske pa po 8 din kg.

Živinska krma

Krma je še zmiraj draga. Seno se prodaja od 70—100 din za 100 kg (najdražje je seno na Gorenjskem) slama po 40—50 din. Suhe detelje ni za dobiti.

Denar

Finančno ministrstvo je določilo sledeče uradne tečaje za tuje valute, ki bodo v mesecu juniju v veljavi: 1 napoleonodor 298.50 din, 1 zlata turška lira 339.70, 1 angleški funt 43.80, 1 ameriški dolar 43.60, 1 kanadski dolar 43.40, 1 nemška marka 14.50, 1 poljski zlot 8.20, 1 belga 7.40, 1 madžarska penga 8.60, 1 brazilski funt 2.55, 1 egiptski funt 240, 1 palestinski funt 237, 1 urugvajski pezos 15, 1 argentinski pezos 1.20, 1 turška papirnata lira 34.50, 100 alban. frankov 1410, 100 francoskih frankov 135, 100 švicarskih frankov 135, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 228, 100 bolgarskih levov 44.50, 100 rumunskih lejev 32.50, 100 danskih kron 962, 100 švedskih kron 1112, 100 norveških kron 1090, 100 španskih pezet 250, 100 grških drahm 39, 100 čeških kron 151.30, 100 finskih mark 95.50, 100 letonskih latov 810, 100 francskih (perzijskih) rijafov 100.

mezna vprašanja Vam odgovarjamo: Testament ali overovljeni prepis se nahaja v zapuščinskem spisu, kjer si ga lahko vsak čas ogledate. Spis se nahaja — ako je notar zapuščinsko razpravo že dovršil — na sodišču. — Kdor je postavljen za dediča, deduje vso zap. imovino (premično in nepremično) in ni treba posamezne predmete posebej imenovati. — Pravica ovreči izjavo poslednje volje, terjati dolžni delež, odnosno njegovo dopolnitev se more uveljaviti v treh letih; šele po preteku treh let od dneva razglasitve testamenta zastara navedena pravica. Ovreči testamenta najbrž ne boste mogli; dokazati bi morali, da je pokojnica testament napravila v stanju pijanosti ali brezumnosti, ali da se je pripetila bistvena zmeta. — V kolikor ste plačali za pokojnico advokatske stroške, Vam jih morata dedinji povrniti. Tudi primerne plačilo za na posestvu opravljena dela morete zahtevati od zapuščine (odnosno dedinj) za zadnja tri leta, če ni bilo dogovorjeno, da jih boste opravliali brezplačno. Ako ste dela opravliali, ker je pokojnica morda obljubovala hčeri (Vaši ženi) primerno dedščino ali do to, smete zahtevati plačilo iz naslova obogatitve tudi za vsa ostala leta nazaj. — Ako sta dedinji pri zapuščinski razpravi navedli kak dolg pokojnice, se pač poučite pri navodnem upniku, ali res obstoja. — Vsekakor imata prikrajšani hčerki pravico zahtevati dopolnitev nujnega deleža, ki znaša za vsako eno oamino čiste zapuščine, in sicer v denarju. Vračuni pa se, kar jima je dala zapustnica za svojega življenja za do to. — Ako ni zakonitega razloga za razveljavo testamenta, ne boste mogli doseči, da bi vsaka hčerka dobila četrtino zapuščine.

Dedič predčasno terjajo svoj delež in obresti. Celoletni naročnik. Ako je v pogodbi določeno, da ste dolžni plačati dedne odpravščine šele ob smrti staršev in brez obresti, tedaj Vas nihče, ne z odvetnikom, ne s tožbo, ne more prisiliti, da bi jih izplačali prej in da bi plačali kake obresti.

Stališče katoliške cerkve napram »sodnijski poroki«. D. O. Institut sodnijske poroke nam ni znan, odnosno sploh ne obstoji. Morda mislite civilno poroko? Le-ta je po zakonu dovoljena v primerih, kjer dušebrižnik neče opraviti poroke radi kaknega zadržka, katerega državna zakonodaja ne prizna. — Katoliška cerkev take tako zvane zasilne civilne poroke ne prizna; napram cerkvi je tak zakon konkubinat.

Sosedom vnuk razdri služnostni mostiček. J. Strenčan. Pred 22 leti ste na lastne stroške zgradili preko jarka na sosedovem travniku mostiček, čez katerega pelje kolovozna pot, katero ste Vi prejšnja leta (razen zadnjih treh let) uporabljali pri vožnjah v mlin in v mesto. Travnik je bil preje del sosese. Ko se je sosese razdelila, se je sosed (kakor on trdi) dogovoril v navzočnosti priče z Vašo lastninsko prednico, da ji bo dovolil navedeno pot uporabljati le tako dolgo, dokler bo imela še neko drugo posestvo v bližini; slednje posestvo je Vaša prednica »oddala«, vsled česar smatra sosed, da Vam ne pritiče pravica uporabe poti. Prednica zanika, da bi bila kdaj sklenila omenjeni dogovor s sosedom. — Če je Vaša lastninska prednica uporabljala predmetno pot pred delitvijo skupne imovine (sosese), tedaj z delitvijo še nikakor ni izgubila pravice do nadaljnje uporabe. Možno je sicer, da se je o priliki delitve dogovorila s prejšnjim solastnikom, sedanjim mejašem, tako, kot trdi on, vendar bo pa moral mejaš to dokazati, če se boste Vi (zaupajoč navedbam prednice, da z mejašem ni sklenila tega dogovora) spustili v pravdo. Stvar svobodne ocene sodnika bo, če bo več verjel prednici ali priči mejaša in mejašu. — Za veljavnost zatrjevanega dogovora ni predpisana pismena oblika. — Služnostna pravica vožnje ne preneha (prav: zastara) vsled triletnega neizvrševanja, marveč šele po 30 letnem neizvrševanju. — Prosite najprej sodnika, naj na kak uradni dan povabi mejaša v svrhu mirne ureditve zadeve. Morda bi se dalo urediti izvrševanje Vaše pravice po § 848 a obč. državlanskega zakona v nespornem postopku. Če bi pa mejaš vztrajal pri svojem, Vam ostane še tako zvana konfesorna tožba, s katero boste lahko zahtevali tudi vpostavitve prejšnjega stanja (mostička). Ta tožba zastara šele v 30 letih; je radi motenja posesti bi morali tožiti v 30 dneh.

Travnik in mlin. F. Č. Imate travnik ob potoku v bližini mlina. Mlinar je dvignil vodostaj brez vsake komisije in dela jez na Vašem travniku brez Vašega dovoljenja. — Mlinar ne sme brez zadevnega oblastnega dovoljenja ničesar delati na Vašem svetu. Kakih tožb radi motenja posesti ali na prepoved posegov v Vašo last Vam ne svetujemo, v kolikor je mlinar pripravljen plačati Vam primerno odškodnino. Slednje vsekakor lahko iztožite, tudi ako bi oblast mlinarju dovolila gori omenjena dela.

Posojilo iz leta 1923 in znižanje. F. A. L. Ob nakupu posestva ste si morali od denarnega zavoda izposoditi 25.000 din za desetlet. Pišete, da ste kmel in zakaj Vam dolga še niso znižali. — Ako je Vaš dolg prištevali neplačane dogovorjene obresti do 20. aprila 1932 presegal ta dan znesek 25.000 din, je bila Vaša dolžnost (na katero smo v našem listu ponovno opozarjali), da se do 1. junija 1937 obrnete s prošnjo na znižbo dolga do svojega pristojnega sodišča. Ako ste

to zamudili, znižbe ne boste mogli več doseči. — Če pa dolg prištevali obresti do 20. aprila 1932 ni presegal zneska 25.000 din, lahko še vsak čas ugovarjate zaščito, če bi zahtevala upnica, naj plačate več kot do sedaj zapadli anuiteti (znižane glavnice in znižanih obresti). — Pripomnimo, da se pri določitvi, ali je znašal Vaš dolg 20. aprila 1932 več nego 25.000 din, morajo vpoštevati, odnosno prišteti eventualni drugi Vaši dolгови denarnim zavodom in zadrugam.

Sosedom uta zapira dnevno luč. I. P. v P. Kupili ste hišo, čije kuhinja pogreša dnevne luči, ker stoji na sosednem zemljišču 30 cm od meje uta. Vprašate, ali ste upravičeni zahtevati od sosedu, naj odstrani to uta. — Slednjo zahtevo bi smeli staviti le, če bi Vašemu kot gospodujočemu posloju pritikala služnostna pravica, vsled katere bi bil posestnik sosednega služnega zemljišča zavezan, opustiti vse, kar bi Vašemu posloju odvzelo luč. Poizvedite pri Vašem predniku, ali si je tako služnostno pravico izgovoril ali priposestvoval. — Isto velja glede brajde, ki raste na sosednem zemljišču za zidom in dela senco Vaši hiši.

Naprava mreže na meji. Isti. Ni predpisa, da bi morali mrežo, s katero nameravate ograditi svoje zemljišče, postaviti pol metra navznoter, marveč jo smete postaviti tik ob meji. Poizvedite pa preje, ali lastnik sosedne njive ni morda priposestvoval pravice, pri oranju stopati na Vaš svet. Slednjega mu brez predhodnega dogovora ne bi smeli onemogočiti.

Plačilo prenosne takse v primeru ponovne dražbe. Tone Č. Vaš oče je na dražbi kupil neko posestvo, ker pa je prišel s plačtom najvišjega ponudka v zamudo, je bilo posestvo ponovno prodano na dražbi. Vprašate, ali bo moral oče plačati prenosno takso, pri čemur poudarjate, da je izdražiteljica pri ponovni dražbi zase prenosno takso plačala. — Prenosno takso se plačuje za vse kupoprodajne pogodbe, ne glede na to, ali se izvrše ali ne. Izjema velja le za primere, v katerih je veljavnost pogodbe zavisna od predhodne odobritve državnega ali samoupravnega oblastva, a se ta odobritev ne dobi ali če se pogodba razveljavi na podstavi prednostne pravice do odkupa. V Vašem primeru je bila pogodba sklenjena s pravomočnostjo domika. Ta domik je bil sicer z dovolitvijo ponovne dražbe razveljavljen, a to žal očeta (prvega izdražitelja) ne oprošča dolžnosti plačila prenosne takse.

Grabljenje listja, ki pada čez mejo. I. G. Lastnik travnika že dolgo let grabi listje, ki pada na travnik iz sosedovega gozda. Lastnik gozda se je sedaj postavil na stališče, da lastnik travnika listja ne sme pred sv. Jurijem pograbit, češ, da je njegova (lastnika gozda) last. — Lastnik gozda ima prav; lastnik travnika mu ne sme brniti jeseni ali spomladi pograbit listje. Ako bi lastnik gozda pri tem prizadejal kako škodo, jo mora poravnati.

Toda danes je Matjažek začudeno ostrmel. Pri studencu je stal deček v beli suk-njici, ki se mu je zdel močno znan. Ah, saj to je sosedov Tinček! Tudi Tinček je ostrmel in se veselo nasmehnil. Pomežiknila sta si in si mimogrede šepnila nekaj besed. »Zvečer me čakaj!« je rekel Tinček.

Zvečer dolgo ni mogel zaspiti. Srce mu je burno bilo. Potem je zaslišal pod oknom škripanje peska. Prisluhnil je... V sosednji sobi je nekaj šumelo...

(Dalje prihodnjih)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Stari Turek pa ga je napeto opazoval, potem pa ga je popadel za vrat in ga surovo pretepel. »Džaur!« je ves besen kričal in udrihal. Odslej je Matjažek molil

22

skrivaj, molitev pa mu je postala še ljubša in dražja.

Preteklo je mnogo dni. Nekega dne pa mu veli stari čevljar, naj gre h studencu po vodo. Matjažek je rad ubogal. Pri studencu je bilo vedno zanimivo, saj so se zbrali tamkaj dečki in deklice iz vsega mesta, se malo poigrali in pomenili.

Zakaj ni spal?

Tujec »zjutraj!« Tu sem pogledjte, gostilničar, koliko stenic sem vjel! Vso noč nisem zatisnil očesa.

Gostilničar: »I, seveda ne, če stenic ne lovite.«

*

Potrudil se je...

»Koliko pa si star?«

»Šest let bom,« je dejal Mihec.

»Moj Bog, šest let šele, pa si že tako umazan!«

Skrivalnica

Dva turista iščeta vodo. Tretji že pije. Kje?